

PRIPREMA ZA TREĆI ISPIT ZNANJA RJEČNIK

8. RAZRED

IME I PREZIME:

OŠ

RAZRED:

BODOVI: 60

OCJENA:

1. Dopuni rečenice.

- a. Rječnik (leksik) jednoga jezika čine toga jezika.
- b. Rječniku hrvatskoga jezika, osim književnih riječi, pripadaju i riječi. /2

2. Uz točnu tvrdnju napiši T, a uz netočnu tvrdnju N.

- a. Rječnikom nazivamo i jezični priručnik u kojem se riječi opisuju.
- b. Riječ *galebovi* nastala je tvorbom riječi od polazne riječi *galeb*.
- c. Riječ koju jedan jezik posuđuje iz drugoga jezika naziva se istoobličnica.
- d. Tuđice su sustavno prilagođene hrvatskome jeziku, npr. *folder*. /4

3. Istaknutim riječima odredi vrstu i dopuni zaključak.

Do maločas mi nije palo **na pamet** da trebam naučiti pjesmicu **napamet**.

Nova riječ *napamet* nastala je promjenom ili /3

4. Zadatak ima dva dijela.

a. Crtom poveži opise značenja s istaknutim riječima u rečenicama.

- Noćas smo vidjeli nekoliko **zvijezda** padalica. a. osoba koja se u javnosti iznimno ističe
- Predviđaju joj da će postati filmska **zvijezda**. b. svemirsko tijelo s vlastitim izvorom energije

/1

b. Dopuni rečenicu.

Novo značenje riječi **zvijezda** nastalo je značenja na novi pojam. **/1**

5. Napiši polaznu riječ ili polazne riječi od kojih su zadane riječi nastale i dopuni zaključak.

soboslikar – prepisati –

Tvorba riječi jezična je pojava u kojoj od jedne ili riječi nastaje riječ. **/2**

6. Riječi stranoga podrijetla zamijeni odgovarajućom hrvatskom istoznačnicom i dopuni zaključak.

hit

kaos

party

Uz naslijeđene riječi hrvatski jezik sadržava i riječi iz drugih jezika.

Novе riječi jednoga jezika nastaju i jezičnim **/5**

7. Zadatak ima dva dijela.

a. Istaknute riječi u sljedećim rečenicama razvrstaj u odgovarajući stupac u tablicu.

U **dućanu** sam kupio **šećer**, **limun** i **jogurt**, a zatim sam pohitao kući pred **ekran**. Igrala je naša nogometna reprezentacija protiv engleske. U utakmici je bilo dosta **faulova**, a palo je i nekoliko **golova**. **Sistem** igre koji je postavio naš izbornik donio je rezultate. Napadi naših igrača na protivničku mrežu bili su **konstantni** i mi smo pobijedili.

tuđice	internacionalizmi	usvojenice

/9

b. Zaokruži točno u rečenicama.

Tuđica je **strana/domaća** riječ izrazno **prilagođena/nepilagođena** hrvatskomu jeziku.
Usvojenica je podrijetlom **strana/domaća** riječ izrazno **prilagođena/nepilagođena** hrvatskomu jeziku.

/3

8. Uz rečenice napiši način nastajanja riječi koji prepoznaješ u istaknutim primjerima: tvorba riječi, promjena vrste, proširivanje značenja, jezično posuđivanje.

a. Brzo ću **pisati** i **prepisati** novo gradivo iz bilježnice.

b. U restoranu sam naručila **krafnu** i **kapučino**.

c. Cijepljenjem se štitimo od opasnih **virusa**.

Ovaj program štiti računalo od **virusa**.

d. **Putujući** vlakom, susreo sam **putujući** cirkus. /4

9. Zadatak ima dva dijela.

a. **Podcrtaj među navedenim riječima dijalektne riječi.**

jabuka, oblok, rubac, zvono, lopov, tovar

/2

b. **Dijalektne riječi zamijeni istoznačnim standardnim (književnim) riječima.**

pomidor bječva bedast /3

10. Rečenicama pridruži naziv vrste homonima koje u njima prepoznaješ.

a. Raznobojna **dúga** nad našim gradom zaista je **dùgā**. istozvučnice

b. Moj bratić **Neven** u vrtu bere **neven**. istopisnice i
..... istozvučnice

c. Posipali smo **lûg** na polju uz stari **lûg**. istoobličnice

d. Kad sam čuo oca kako **prîčā**, sjetio sam se djedovih **prîčā**. istopisnice /4

11. Dopuni rečenice.

Istopisnice su riječi koje se isto, a različito i imaju različito značenje.

Istozvučnice su riječi koje se isto, a različito i imaju različito značenje.

/2

12. Istaknutim riječima u rečenicama pridruži odgovarajuće značenje: *stvoriti nabore; skupiti; otkidati plodove ili cvijeće; dobiti bore.*

Baka je **nàbrala** punu košaru jabuka.

Zbog umora **nàbrala** je obrve.

/2

13. U sljedećim parovima rečenica podcrtaj samo onu rečenicu u kojoj je frazem.

a. Službenica je kažnjena jer je imala duge prste. Pijanist ima duge, elegantne prste.

b. Na noćnome nebu vidjele su se sve zvijezde. Od udarca u glavu vidjela sam sve zvijezde.

/2

14. Zaokruži frazeme u rečenicama i zatim im pridruži njihova značenja tako da na crtu upišeš slovo uz odabrano značenje.

Nakon objave rezultata spustila je nos. a. preuveličavati

U zadnjim sekundama utakmice on je imao petlju. b. držati se uvrijeđeno

Moja mama uvijek pravi od muhe slona. c. biti smion, odvažan

/3

15. Istaknute riječi/izraze iz sljedećih rečenica razvrstaj na odgovarajuće mjesto.

Gazda Jasen proveo nas je imanjem. Iznenada je **Jasen** zastao pokraj velikoga **jasena**.

Prišao mu je **komšija** Pero. Oko njega trčkarao je **pàs**, a za **pàs** je zataknuo vrbovu sviralu.

Pero je Jasenovoj **ùnuci** donio domaći med. Njegovi **ùnuci** svakodnevno ga troše. Kaže da je dobar u liječenju svih **infekcija**. Med je **zlata vrijedan** prirodni proizvod. Med je **super**.

a. dijalektna riječ

usvojenica

tuđica

internacionalizam

b. par istozvučnica

par istopisnica

par istoobličnica

c. frazem

/8